

การพนันออนไลน์ ภัยร้ายเยาวชน

ONLINE GAMBLING IN YOUTH

นายแพทย์ทวีศักดิ์ ลีรัตนเรขา ... จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น

การพนันออนไลน์ ภัยร้ายที่ต้องตระหนัก

เรียนรู้ให้เท่าทัน และป้องกันให้ทัน่วงที

บทนำ

การพนันออนไลน์เป็นปัญหาที่มีความรุนแรงขึ้นสำหรับเยาวชนยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นยุคที่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต และสมาร์ทโฟนได้ง่าย มีการโฆษณาชวนเชื่อ รูปแบบการนำเสนอที่จูงใจ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรง ทำให้เยาวชนสามารถเข้าถึงและเล่นการพนันออนไลน์ได้ง่ายขึ้นด้วยเช่นกัน

จากรายงานสถานการณ์การพนันในสังคมไทย ปี พ.ศ. 2566 โดยศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน พบว่า ปี พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกที่คนไทยเล่นการพนันออนไลน์มากกว่าการพนันแบบมีที่ตั้ง ประเภทของการพนันออนไลน์ที่คนไทยเล่นมากที่สุดอันดับแรกคือ สล็อตแมชชีน เกมพนัน ถัดมาคือ บาคาร่า ป็อกเต็ง ไฮโล โปป๋น หน้าเต้าปูปลา และเกมไพ่อื่นๆ

ผลสำรวจกลุ่มตัวอย่างอายุ 15-25 ปี จากทั่วประเทศ พบว่าเยาวชนไทยถูกชักชวนผ่านสื่อออนไลน์ให้เล่นพนันออนไลน์เกือบ 3 ล้านคน ในจำนวนนี้ เห็นแล้วอยากลองเข้าไปเล่น ร้อยละ 44 และคลิกเข้าไปดู ร้อยละ 25 ซึ่งนับเป็นเยาวชนที่มีความเสี่ยงกลายเป็นนักพนันหน้าใหม่

เยาวชนส่วนใหญ่เข้าถึงพนันออนไลน์ก่อนอายุ 20 ปี และถูกหลอกใช้ให้โฆษณาเว็บพนันโดยใช้เงินเป็นตัวล่อให้รีทวีท โพสต์ แชร์ ชวนเพื่อนเล่นพนัน

จึงมีความจำเป็นในการสร้างความตระหนักและให้ความรู้แก่เยาวชน เกี่ยวกับผลกระทบของการพนันออนไลน์ รวมทั้งการสนับสนุนและให้การช่วยเหลือกับเยาวชนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพนันออนไลน์

ความหมาย

“การพนัน” (gambling) ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2543 หมายถึง การเล่นเอาเงินหรือสิ่งอื่นใด โดยอาศัย ความฉลาด ความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบ และฝีมือ รวมทั้งโชคด้วย

ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ไม่ได้กำหนดนิยามความหมายของคำว่า “พนัน” ไว้โดยเฉพาะ แต่กำหนดการเล่นที่จัดเป็นการพนันไว้ในบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัติ เช่น หวย ก. ข. โปป๋น โปกำ ถั่ว แปดเก้า จับยี่กี ต่อแต้ม หน้าเต้า ไฮโลว์ ปั้นแปะ บาคาร่า เป็นต้น

การพนันยังหมายถึงอะไรก็ได้ที่มีลักษณะเป็นธุรกรรมการเงินที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ที่ไม่แน่นอน ส่วนการพนันที่เล่นเป็นการส่วนตัว มีเงินหมุนเวียนไปมา แต่ไม่มีกำไรเกิดขึ้น และไม่มีจุดมุ่งหมายเพื่อหารายได้ ไม่ถือว่าเป็นการพนัน ขณะที่การเล่นพนันที่จัดขึ้นโดยองค์กรการพนัน เช่น คาสิโน ซึ่งจัดบริการหรือเกมการเล่นในหลายรูปแบบเพื่อดึงดูดให้คนเข้ามาเล่นการพนันถือเป็นการพนัน

องค์ประกอบของการพนันจึงมี 3 ส่วน คือ มีการวางเงินเดิมพัน มีเรื่องของโอกาสเข้ามาเกี่ยวข้อง และมีรางวัล ดังนั้น หากมีการวางเดิมพัน การเสี่ยงโชค และรางวัลถือเป็นการพนันทั้งสิ้น

“การพนันออนไลน์” (online gambling) หมายถึง การพนันที่ทำผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีเกมส์พนันออนไลน์ต่างๆ ให้กับผู้เล่นได้เลือกเข้าไปใช้บริการอยู่มากมาย เช่น โป๊กเกอร์ คาสิโน หว่ย แแทงบอล การพนันกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น

ปัจจัยเสี่ยง

ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เยาวชนเล่นพนันออนไลน์ ได้แก่

- ปัจจัยส่วนบุคคล : ผู้ที่เล่นพนันออนไลน์มักมีความหุนหันพลันแล่น ขาดการยับยั้งชั่งใจ อยากรู้ อยากรอง จึงทำให้มีการเล่นการพนันออนไลน์ และมีความรู้สึกสนุกสนาน รู้สึกมีความสุขในขณะที่เล่นพนัน เยาวชนที่มีเวลาว่างมาก ไม่ได้ไปโรงเรียน อาจหันไปเล่นพนันเพื่อฆ่าเวลา ลดความเบื่อหน่าย
- ปัจจัยจากครอบครัว : จากผลการวิจัยในกลุ่มเยาวชนของสหรัฐอเมริกา ระบุว่า 1 ใน 4 ของเยาวชนที่ติดพนันมาจากครอบครัวที่มีพ่อแม่เล่นพนัน ในขณะที่ครอบครัวที่เปิดใจรับฟัง ร่วมกันแก้ไขปัญหา จะเป็นปัจจัยปกป้องที่สำคัญ
- ปัจจัยจากเพื่อน : อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน เพื่อนที่เล่นพนันออนไลน์ เพื่อนชักชวนให้ร่วมเล่นพนัน ทำให้เยาวชนอยากทดลอง และติดพนันในที่สุด
- ปัจจัยทางเศรษฐกิจ : เยาวชนต้องการเงินเพื่อใช้จ่ายในสิ่งที่ตนเองต้องการ แต่ไม่มีเงินเพียงพอ จึงหันไปพึ่งพาการพนัน ค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย อยากรได้ของแบรนด์ อยากรได้ของสะสมจากศิลปินที่ชื่นชอบ อยากรอวดมีในสื่อสังคมออนไลน์ เกินกว่าเงินที่มี เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ
- ปัจจัยจากการโฆษณา : การโฆษณาพนันออนไลน์ที่ดึงดูดใจ เข้าถึงโดยตรง ทำให้เยาวชนหลงเชื่อและอยากทดลองเล่นพนัน ถึงแม้ว่าวัยรุ่นจะคิดว่าการโฆษณาไม่มีผลต่อการเล่นพนันออนไลน์ แต่พบว่าผู้ที่เล่นพนันมักจำโฆษณาที่เกี่ยวข้องได้ดี

ผลกระทบ

ตามรายงานขององค์การอนามัยโลก การพนันออนไลน์เป็นหนึ่งในปัญหาสุขภาพจิตที่สำคัญในเยาวชน โดยสามารถทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต เช่น ความวิตกกังวล ความซึมเศร้า และการใช้สารเสพติด

จากข้อมูลผู้รับบริการปรึกษาสายด่วนสุขภาพจิต พบว่า ผู้ที่มีปัญหาจากการพนัน จะมีปัญหาสุขภาพจิตในด้านสมาธิ ปัญหาการนอน รู้สึกเครียด รู้สึกไม่มีความสามารถในการเอาชนะปัญหา รู้สึกเศร้าหมอง ไม่มีความมั่นใจ และไม่มีความสุข

การพนันออนไลน์ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาของเยาวชนทุกด้าน ดังนี้

- ผลกระทบด้านจิตใจ : ทำให้เกิดความเครียด วิตกกังวล ซึมเศร้า และอาจนำไปสู่ปัญหาสุขภาพจิตอื่น ๆ และการฆ่าตัวตาย
- ผลกระทบด้านความคิด : ทำให้ขาดทักษะในการแก้ไขปัญหา การตัดสินใจที่ดี ขาดโอกาสในการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ
- ผลกระทบด้านความสัมพันธ์ : ทำให้มีปัญหาด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อนฝูง และคนรอบข้าง และมักถูกมองในด้านลบ
- ผลกระทบด้านการศึกษา : ทำให้ขาดสมาธิในการเรียนรู้ ผลการเรียนตกต่ำ และอาจต้องออกจากระบบการศึกษาในที่สุด
- ผลกระทบทางเศรษฐกิจ : ทำให้สูญเสียเงินทองที่ควรจะนำไปใช้จ่ายในเรื่องที่เป็นประโยชน์ นำไปสู่ปัญหาหนี้สิน และปัญหาอาชญากรรมในที่สุด
- โรคติดการพนัน (gambling disorder) : เป็นการวินิจฉัยทางจิตเวชในผู้ที่เสพติดการพนัน จนส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิต การเรียน การประกอบอาชีพ หรือสัมพันธ์ภาพทางสังคม

แนวทางการป้องกัน

การแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ในเยาวชน ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งรัฐบาล เอกชน และประชาสังคม ซึ่งต้องใช้เวลาในการแก้ไขทั้งระยะสั้นและระยะยาว ถ้าหากปล่อยปละละเลยปัญหานี้ต่อไป ผลกระทบจะยิ่งรุนแรงมากขึ้น

แนวทางป้องกันการพนันออนไลน์ในเยาวชน มีดังนี้

- การสร้างความตระหนักรู้ (awareness) : สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับเยาวชนและครอบครัว เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบของการพนันออนไลน์ รู้เท่าทัน หมั่นสังเกต และช่วยกันคิดแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาขึ้น
- การสร้างคุณค่าในตนเอง (self-esteem) : เป็นความคิด ความเชื่อ และความรู้สึก เกี่ยวกับตนเองในเชิงบวก เช่น ความรู้ความสามารถ จุดเด่นจุดด้อย สัมพันธภาพกับผู้อื่น ศักยภาพของตนเอง เป็นต้น จะส่งผลให้มีความภาคภูมิใจในตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
- การเสริมทักษะการควบคุมตนเอง (self-control) : ฝึกฝนทักษะการควบคุมอารมณ์ ควบคุมพฤติกรรม การยับยั้งชั่งใจ และชื่นชมตัวเองเมื่อสามารถทำได้ โดยฝึกฝนตั้งแต่วัยเด็ก
- การบังคับใช้กฎหมาย (law enforcement) : ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เท่าทันกับเทคโนโลยี บังคับใช้อย่างจริงจัง และดำเนินคดีกับผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพ่อพนัน และเว็บไซต์พนันออนไลน์
- การจำกัดการเข้าถึง (limitation) : การจำกัดอายุ และใช้เทคโนโลยีช่วยจำกัดการเข้าถึงแหล่งอบายมุข หรือเว็บไซต์ไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ
- การดูแลช่วยเหลือทางสุขภาพจิต (mental health care) : จัดตั้งคลินิกให้การปรึกษา บำบัดรักษาผู้ติดพนัน สายด่วนเลิกพนัน เพื่อช่วยเหลือให้เยาวชนที่ติดพนันให้สามารถกลับคืนสู่สังคมและระบบการศึกษาได้

บทสรุป

การพนันออนไลน์ในเยาวชนเป็นปัญหาที่ซับซ้อนและต้องการการแก้ไขอย่างรอบด้าน การเข้าใจปัจจัยเสี่ยง และผลกระทบ จะช่วยให้สามารถพัฒนาแนวทางการป้องกันที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เยาวชนเล่นพนันออนไลน์ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจากครอบครัว ปัจจัยจากเพื่อน ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยจากการโฆษณา

การพนันออนไลน์ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเยาวชนทุกด้าน ทั้งด้านจิตใจ ความคิด ความสัมพันธ์ การศึกษา เศรษฐกิจ และเป็นโรคติดการพนันได้

แนวทางป้องกันการพนันออนไลน์ในเยาวชน ได้แก่ การสร้างความตระหนักรู้ การสร้างคุณค่าในตนเอง การเสริมทักษะการควบคุมตนเอง การบังคับใช้กฎหมาย การจำกัดการเข้าถึง และการดูแลช่วยเหลือทางสุขภาพจิต

เอกสารอ้างอิง

ธนฤกษ์ ลิขิตธรากุล, ภาสกร คุ่มศิริ, พัทธ์ธีรา ดิษยวรรณวัฒน์, ชลธิชา แยมมา และสันติภาพ นันทะสาร. (2563). ปัญหาสุขภาพจิตกับการเล่นการพนันของผู้รับบริการสายด่วนสุขภาพจิต 1323. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 65(2): 131-140.

พระราชบัญญัติ การพนัน พ.ศ. 2478. (1 กุมภาพันธ์ 2478). ใน: *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 52; หน้า 1978.

วิไลลักษณ์ ลังกา, นริศรา พึ่งโพธิ์สภ และ พิชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์. (2563). *คู่มือ แนวทางการป้องกันการเล่นพนันออนไลน์ สำหรับครูแนะแนว*. กรุงเทพฯ: อมรรัตน์ ก๊อปปี้.

ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน. (2566). *รายงานสถานการณ์การพนันในสังคมไทย ปี 2566*. จาก <https://www.gamblingstudy-th.org/>

Hing, N., Russell, A., & Gainsbury, S. (2016). The impact of online gambling on young people. *Journal of Youth Studies*, 19(3): 257-273.

Montiel, I., Ortega-Barón, J., Basterra-González, A., González-Cabrera, J. & Machimbarrena, J. M. (2021). Problematic online gambling among adolescents: A systematic review about prevalence and related measurement issues. *J Behav Addict*, 10(3): 566-586.

Potenza, M. N. et al. (2025). Online gambling in youth. in: Christakis, D. A., Hale, L. (eds). *Handbook of children and screens*. Springer, Cham.

บทความทั้งหมดยินดีให้นำไป เผยแพร่เพื่อความรู้ได้ โดยกรุณาอ้างอิงแหล่งที่มา

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2568). การพนันออนไลน์ ภัยร้ายเยาวชน. จาก

<https://www.happyhomeclinic.com/mh28-gambling-online.html>

(บทความต้นฉบับ เมษายน 2568)